

Päiväkummun koulun opetussuunnitelma

LUKU 2

Perusopetus yleissivistuksen perustana

Päiväkummun koulun visiona on tarjota laadukasta perusopetusta terveellisessä, turvallisessa ja rauhallisessa oppimisympäristössä sekä innostaa oppimiseen, aktiivisuuteen ja yhteisöllisyyteen. Koulun oppilas kunnioittaa itseään, toisia ihmisiä ja ympäristöä. Hän ymmärtää ihmisten erilaisuutta ja toimii ja työskentelee vastuullisesti ja parhaansa yrittäen. Hän on myös vastuussa omista puheistaan ja teoistaan. Hän osaa iloita onnistumisistaan, pyytää apua, ratkaista ristiriitoja ikätasonsa mukaan ja sietää epäonnistumista.

Päiväkummun koulun kehittäminen tapahtuu arvojen, vision ja yhdessä vuosittain sovitun strategian puitteissa. Arvot kertovat siitä, mikä on meille tärkeää ja mistä haluamme pitää kiinni. Ne ohjaavat toimintaamme arjessa ja tekemämme ratkaisut nojaavat niihin. Visio on yhteinen näkemyksemme ja tahtomme siitä, millaisen haluamme Päiväkummun koulun tulevaisuudessa olevan. Strategia perustuu aina arvoihin ja visioon. Siinä määritellään konkreettiset toimet, jotka teemme koulumme kehittämiseksi.

Päiväkummun koulun arvoja ovat oman itsen ja toisten sekä luonnon ja ympäristön kunnioittaminen, turvallisuus ja viihtyisyys, yhteisöllisyys ja yhteistyö sekä hyvät käytöstavat ja juhlakulttuurin säilyttäminen.

Hyväksymme itsemme ja koemme erilaisuuden rikkautena. Kunnioitamme toistemme ainutkertaisuutta ja annamme jokaiselle rauhan työskennellä omien vahvuuksiensa mukaan. Arvostamme omaa ja toisten työtä ja opimme toisiltamme. Koko koulu työskentelee yhdessä yhteisten sopimusten mukaan. Pidämme huolta toisistamme ja katsomme, että kukaan ei jää yksin.

Pyrimme toimimaan vastuullisesti ja luontoa kunnioittaen. Kierrätämme ja hyödynnämme opetuksessa kierrätysmateriaaleja. Ohjaamme oppilaitamme huolehtimaan koulumme ympäristöstä ja pitämään huolta omista ja yhteisistä tavaroista. Pidämme koulumme siistinä. Hyvä järjestys lisää myös koulumme turvallisuutta. Koulussamme ei hyväksytä kiusaamista. Turvallisessa koulussa on hyvä olla ja ilo oppia.

Päiväkummun koulu on perinteikäs kyläkoulu, jossa on voimakas yhteisöllisyyden ja yhteistyön kulttuuri. Teemme yhteistyötä yli luokka-asteiden. Toimimme yhteistyössä vanhempainyhdistyksen ja muiden lähialueen toimijoiden kanssa. Koulumme oppilaskunnan kautta jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa koulumme asioihin.

Järjestämme vanhempainiltoja ja kodin ja koulun yhteistyöpäiviä yhteistyössä huoltajien ja oppilaiden kanssa.

Koulussamme on vahva juhlakulttuuri. Järjestämme lukuvuoden aikana erilaisia juhlia, joiden suunnittelussa ja toteutuksessa oppilaat ovat vahvasti mukana. Koemme koulun juhlat ja

muut yhteiset tilaisuudet arvokkaiksi kasvatustilanteiksi. Yhteiset juhlat ja tapahtumat myös lujittavat yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Arvoperustan ja oppimiskäsityksen toteutumistavat kirjataan lukuvuosi-suunnitelmaan. Niiden toteutumista seurataan lukuvuoden aikana keskusteluissa ja erilaisin kyselyin, ja arvioidaan vuosittaisen lukuvuosiarvioinnin yhteydessä. Arviointia tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaskunnan ja oppilaiden huoltajien kanssa.

LUKU 3

Perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Pidämme Päiväkummun koulussa tärkeänä ajattelutaitoja ja oppimaan oppimista sekä medialukutaitoa. Opetuksessa otetaan huomioon erilaiset oppimistyyli. Opetuksessa käytämme palkkitunteja, jakotunteja ja joustavia opetusjärjestelyjä avustaja- ja erityisopettajaresurssia hyödyntäen. Koulussamme toiminnalliset työtavat ja yhdessä oppiminen edistävät oppimista ja tuovat oppimiseen iloa.

Suomalaiset juhlaperinteet näkyvät koulumme arjessa. Vietämme mm. itsenäisyyspäiväjuhlaa sekä muita perinteisiä kalenterijuhlia. Rikastamme omaa kulttuuriperintöämme oppimalla muiden kulttuurien tapoja. Pidämme yllä hyviä tapoja. Ohjaamme oppilaita oma-aloitteisuuteen. Harjoittelemme vuorovaikutus-taitoja ryhmässä, kannustamme oppilaita huolehtimaan itsestä, toisista sekä omista ja yhteisistä tavaroista.

Ohjaamme oppilaitamme rakentamaan itse tietoa yhdistellen ja vertaillen eri lähteitä, myös nykYTEknologian keinoin. Tarkastelemme olemassa olevaa tietoa ja informaatiotulvaa kriittisesti. Oppilaat käyttävät erilaisia tietoteknisiä sovelluksia mahdollisuuksien mukaan. Ohjaamme oppilaita turvalliseen ja vastuulliseen internetin käyttöön.

Ohjaamme oppilaita oma-aloitteisuuteen, yritteliäisyyteen ja vastuunottoon. Oppilaita kannustetaan sisukkuuteen ja työn arvostamiseen sekä aktiiviseen osallistumiseen. Oppilaat osallistuvat ikä- ja kehitystasonsa mukaisesti koulutyön suunnitteluun ja oppilaskuntatoimintaan.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ovat kirjattuina koulumme lukuvuosi-suunnitelmassa ja niiden painopisteet määritellään lukuvuosisuunnitelmassa. Toteutumista arvioidaan ja seurataan lukuvuoden aikana yhdessä opettajakunnan kanssa tulos- ja kehityskeskusteluissa. Huoltajien kanssa toteutumista arvioidaan erilaisin kyselyin ja oppilaskunnan edustajien kanssa keskustellen. Lisäksi toteutumista arvioidaan lukuvuosiarvioinnin yhteydessä.

LUKU 4

Yhtenäisen perusopetuksen toimintakulttuuri Päiväkummun koulussa

Koulun toimintakulttuuri vaikuttaa kasvatukseen ja opetukseen ja sitä kautta oppimiseen. Päiväkummun koulussa oppilaita ja vanhempia otetaan mukaan toimintakulttuurin

luomiseen vanhempainyhdistyksen ja oppilaskuntatoiminnan muodossa. Koulussamme vietetään kodin ja koulun päivää sekä kevään Päivis-päivää, jotka suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä oppilaiden, vanhempainyhdistyksen, huoltajien ja lähialueen toimijoiden kanssa. Toimintakulttuurin toteutumista arvioidaan lukuvuoden lopussa erilaisin kyselyin ja keskusteluin yhdessä oppilaskunnan, opettajien, huoltajien ja koulun muun henkilökunnan kanssa.

Päiväkummun koulussa kaikilla aikuisilla on yhteinen vastuu kaikista oppilaista ja opiskeluympäristöstä, luokasta ja luokka-asteesta riippumatta. Oppimisympäristöt ovat monipuolisia, turvallisia, yhteisöllisiä ja kannustavia. Päiväkummun koulussa käytämme työtiloja tehokkaasti, monipuolisesti ja vaihtelevasti siten, että koulu soveltuu kaikille, oppimistyylistä riippumatta. Koulussamme on erilaisia pienryhmätiloja sekä pulpetittomia ja monipuolisesti oppimista tukevia luokkia. Aula- ja käytävätiloissa on hiljaisen työskentelyn tiloja sekä Guru-cafe. Oppimisympäristöjen monipuolisuudella pyritään tukemaan toiminnallista oppimista ja lisäämään oppilaiden osallisuutta toimintakulttuurin luomisessa. Opiskelussa edistämme tieto- ja viestintäteknologian käyttöä luomalla itse omaa oppimateriaalia ja hankkimalla laaja-alaista osaamista tukevaa verkko- ja muuta materiaalia.

Päiväkummun koulussa käytetään monipuolisia työtapoja oppimisen tukena. Oppilaat ohjataan löytämään ja käyttämään itselleen sopivia työskentelyn muotoja, kuten yhteistoiminnallinen- ja vertaisoppiminen sekä tunnistamaan omat oppimistyykinsä ja vahvuutensa. Oppilaat opiskelevat yksin, pareittain ja ryhmissä, myös yli luokkarajojen. Työskentelyssä hyödynnetään opettajien erityisosaamista ja myös yhteistyötä lähialueen yhteisöjen kanssa. Monialaisia oppimiskokonaisuuksia tarjotaan kummitoiminnan, paja- ja teemapäivien, sekä juhlien suunnittelun ja järjestämisen muodossa.

Koulumme oppilaat osallistuvat taide- ja taitoaineiden valinnaiskurssien sisältöjen suunnitteluun sekä omien työtapojen ja työskentelymuotojen valintaan. Lisäksi koulumme oppilaat osallistuvat muun muassa käyttäytymisen arvioinnin kriteerien työstämiseen.

LUKU 5

Oppimista ja hyvinvointia edistävä koulutyön järjestäminen

Päiväkummun koulun arvoja ovat oman itsen ja toisten sekä luonnon ja ympäristön kunnioittaminen, turvallisuus ja viihtyisyys, yhteisöllisyys ja yhteistyö sekä hyvät käytöstavat ja kansallisen juhlakulttuurin säilyttäminen. Vastuulliset ja turvalliset aikuiset, terveet kaverisuhteet, laadukas kouluruoka ja turvallinen oppimisympäristö luovat edellytykset hyvälle ja turvalliselle koulupäivälle. Koulussamme oppilaat otetaan huomioon yksilöinä. Koulumme aikuiset pitävät huolen oppilaiden osallisuudesta sekä huomatuksi ja kuulluksi tulemisesta.

Hyvä koulupäivä alkaa turvallisesta koulumatkasta ja saapumisesta turvalliseen ja virikkeelliseen koulupihaan. Pyrimme aktiivisesti parantamaan koulumme lähialueen turvallisuutta tekemällä yhteistyötä lähipoliisin kanssa ja ohjaamaan oppilaita kulkemaan kouluun jalan tai pyörällä. Välitunneilla oppilaita ohjataan mielekkään toiminnan pariin. Koulussamme toimii välituntivälinelainaamo ja välkkärioppilaat järjestävät ohjattua välituntitoimintaa. Välitunneilla on riittävästi aikuisia valvomassa. Päiväkummun koulussa edistetään liikennetaitojen oppimista liikkumalla oppilaiden kanssa kouluympäristössä, keskustelemalla liikennesäännöistä ja tekemällä retkiä. Ohjaamme myös turvalliseen liikennekäyttäytymiseen.

Käytämme monipuolisia ja vaihtelevia opetusmenetelmiä. Oppilaat saavat oman tasonsa mukaista opetusta pedagogisin perustein muodostetuissa opetusryhmissä. Opetuksessa hyödynnämme erilaisia tilaratkaisuja ja pyrimme ratkaisullamme lisäämään koulupäivän viihtyisyyttä. Etäyhteyksiä hyödynnämme tarpeen mukaan esimerkiksi kielten opiskelussa ja ystävyysskoulutoiminnassa. Koulumme järjestää tarvittaessa yksilötasolla vuosiluokkiin sitomatonta opetusta. Tarkemmat sisällöt ja tavoitteet määritellään yksilöllisesti, mikäli vuosiluokkiin sitomattoman opetuksen tarvetta ilmenee. Yhdysluokkaopetusta järjestetään tarpeen mukaan noudattaen opetussuunnitelmaa. Koulussamme annetaan yksityisopetusta oppilaan terveydentilan tai muun tarpeen mukaan. Tukiopetusta tarjotaan kaikille oppilaille. Myös erityisopetus tukee oppilaan oppimista.

Päiväkummun koulussa on yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa laaditut järjestyssäännöt sekä yhteisesti laaditut seuraamuskäytänteet. Koulussamme ei sallita kiusaamista. Mahdolliseen kiusaamiseen puututaan välittömästi. Koulussamme on laadittu kiusaamisenehkäisemissuunnitelma. Pidämme tärkeänä, että mm. välituntisin ulkona on riittävästi aikuisia valvomassa ja auttamassa oppilaita. Koulumme on mukana KiVa-koulu -ohjelmassa.

Päiväkummun koulussa on avoin ja keskusteluun kannustava ilmapiiri. Koulumme on oppiva yhteisö, jossa on lupa myös epäonnistua. Opimme toisiltamme ja jaamme hyväksi koettuja käytänteitä. Koulumme opettajakuntaa kannustetaan kouluttautumaan.

Oppilaskunta osallistuu Vantaalla järjestettävään Vaikuttaja-päivään. Oppilaskunta vaikuttaa myös kouluruokailun viihtyvyyteen sekä keittiön emännän johtamaan ruokaraatiin. Ruokaraadissa toimimisella oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kouluruokailuun ja osaltaan ruokalistan laadintaan. Oppilaskunta osallistuu myös kiusaamisen ehkäisyyn erilaisin kampanjoin. He vaikuttavat osaltaan myös kouluviihtyvyyden kehittämiseen ja suunnitteluun. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa koulun asioihin oppilaskunnan välityksellä luokissa tehtävien kyselyiden, keskustelujen ja ryhmätöiden kautta. Oppilaiden osallisuutta arvioidaan arviointi- ja kasvatuskeskusteluissa sekä kouluviihtyvyysskyselyissä. Myös oppilaskunta arvioi oppilaiden osallisuutta vuosittain osallistumalla oppilaskunnan keskusteluihin ja vastaamalla kyselyihin. Jokainen koulun oppilas kuuluu oppilaskuntaan. Vuosittain luokista valitaan oppilaskunnan hallitukseen kaksi jäsentä. Pidämme kodin ja koulun yhteistyötä arvokkaana. Koulu tukee kotien kasvatustyötä. Koulussamme toimii aktiivinen vanhempainyhdistys. Koulu pitää yhteyttä kotien kanssa tapaamisten, Wilman, sähköpostin ja puhelimen avulla. Koulullamme järjestetään vuosittain arviointikeskusteluja ja

vanhempainiltoja. Päiväkummussa järjestetään aktiivisesti koulun oppilaiden ja huoltajien kanssa yhteistyössä erilaisia tapahtumia. Vanhemmat ovat myös tervetulleita tutustumaan koulun arkitoimintaan.

Koulumme tekee yhteistyötä kirjaston kanssa muun muassa kirjasto- ja kirjastoautovierailujen muodossa. Muita yhteistyötahojamme ovat muun muassa seurakunta, paikalliset urheiluseurat ja yhdistykset, museot, liikunta-, taide- ja luontokeskukset, päiväkotit, lähipoliisi ja pelastuslaitos. Koulussa järjestetään sekä koulun että ulkopuolisten toimijoiden tuottamaa kerhotoimintaa. Kerhotoiminta tukee opetussuunnitelmaa. Vastuuopettajat organisoivat ja kehittävät yhteistyötä ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa. Koulumme lukuvuosisuunnitelmaan kirjataan vuosittain yhteistyötahot ja yhteistyön muodot.

Yksi Päiväkummun koulun arvoista on luonnon ja ympäristön kunnioittaminen. Säästämme luonnonvaroja kierrättämällä oppikirjoja ja oppimisvälineitä ja lajittelemalla jätteet. Käytämme materiaaleja ja tarvikkeita mahdollisimman taloudellisesti. Käytämme myös jättemateriaaleja. Pidämme huolta koulumme lähiympäristön siisteydestä.

Koulumatkoista ja niihin liittyvistä asioista tiedotetaan huoltajia Wilman välityksellä. Koulu kannustaa oppilaita tulemaan kouluun kävellen tai pyörällä. Ruokahuolto pitää huolen oppilaiden allergioista ja erityisruokavalioista. Ruokalassa noudetaan hyvää käytöstä ja hyviä ruokailutapoja sekä opastetaan terveellisiin ruokailutottumuksiin. Ruokahuollossa kiinnitetään myös huomiota biojätteen vähentämiseen erilaisin

LUKU 6

Oppimisen arviointi Päiväkummun koulussa

Päiväkummun koulussa arvioinnin pääpaino on päivittäisessä oppimista ohjaavassa palautteessa ja arvioinnissa. Koulun tila- ja opettajaresurssiratkaisuilla varmistetaan mahdollisuus jatkuvan ja yksilöllisen palautteen antamiselle. Päivittäiselle kanssakäymiselle oppilaiden kanssa varataan riittävästi aikaa, myös oppituntien aikana. Oppilasta ohjataan osallistumaan aktiivisesti oppimistilanteisiin ja oman työskentelyn arviointiin.

Käytämme monipuolisia arviointimenetelmiä, joita ovat itsearvioinnin, kokeiden ja arviointikeskustelujen lisäksi portfolioit, erilaiset esitelmät ja projektit, oppimispäiväkirjat ja oppilaan omat muistiinpanot, urakkatehtävät sekä opetustuokioiden pitäminen ja muiden oppilaiden ohjaaminen oppimistilanteissa. Kokeet voivat olla kirjallisia tai suullisia tai näyttöön perustuvia.

Koulussamme tuetaan yhdenmukaisen arviointikulttuurin syntymistä keskustelemalla lukuvuoden alussa ja sen aikana arvioinnista oppilaiden, huoltajien ja koulun

opetushenkilöstön kanssa. Arviointi antaa palautetta pedagogisten ratkaisujen onnistumisesta ja ohjaa niiden valintaa. Ohjaamme oppilaita jatkuvaan ja realistiseen itsearviointiin. Harjoittelemme vertaisarviointia, jossa oppilastoverit keskustelevat oppimisprosessistaan keskenään opettajan opastuksella. Arvioinnin kriteerit esitellään huoltajille lukuvuosittain.

Käyttäytymisen arviointi Päiväkummun koulussa

Yhteisten sääntöjen noudattaminen

- * oppilas osaa olla kouluyhteisön jäsen
- * oppilas omaksuu koulun säännöt ja ohjeet
- * oppilas ottaa vastuun koulutyöstään (kouluuntuloajat, opiskeluvälineet, tehtävien hoito määräajassa)

Hyvät tavat käytöksessä ja puheessa

- * oppilas osaa huomioida muut oppilaat auttamalla ja kannustamalla
- * oppilas osaa ratkaista eteen tulevia ristiriitatilanteita, tarvittaessa yhdessä aikuisen kanssa
- * oppilas osaa keskustella kaikkien työyhteisön jäsenten kanssa kohteliaasti ja ystävällisesti
- * oppilas toimii yhteisen edun mukaisesti
- * oppilas osaa huomioida oman toiminnan vaikutuksen lähiympäristöön
- * oppilas osaa hyvät ja kohteliaat käytöstavat
- * oppilas ymmärtää rehellisyyden ja luotettavuuden merkityksen kaikessa toiminnassaan
- * oppilas asennoituu koulutyöhön myönteisesti

A

- * Oppilas on esimerkillinen kouluyhteisön jäsen – auttaa ja kannustaa muita oppilaita
- * suhtautuu myönteisesti koko koulutyöhön
- * osoittaa poikkeuksellisen hyvää ja kohteliasta käytöstä kaikkia kohtaan
- * toimii joustavasti ja rakentavasti erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa
- * kykenee joustamaan mielipiteissään, mutta uskaltaa puolustaa omia ajatuksiaan asiallisesti

B

- * Oppilas on kouluyhteisön vastuullinen jäsen
- * haluaa auttaa ja kannustaa muita oppilaita
- * on ystävällinen ja kohtelias kaikkia kohtaan
- * noudattaa koulun sääntöjä ja ohjeita
- * noudattaa hyviä käytöstapoja
- * on täsmällinen, rehellinen ja luotettava
- * pyrkii ratkomaan eteen tulevia ristiriitatilanteita asiallisesti ja itsenäisesti
- * pyrkii omalla toiminnallaan edistämään ympäristönsä hyvinvointia

C

- * oppilas pyrkii olemaan kouluyhteisön vastuullinen jäsen
- * auttaa ja kannustaa muita oppilaita vaihtelevasti
- * noudattaa vaihtelevasti koulun sääntöjä ja ohjeita
- * on toisinaan välinpitämätön kouluympäristönsä suhteen
- * noudattaa hyviä tapoja vaihtelevasti
- * on yleensä rehellinen ja luotettava
- * tarvitsee aikuisen apua ristiriitatilanteissa
- * koulutyössä unohduksia ja laiminlyöntejä

D

- * Oppilas suhtautuu usein välinpitämättömästi tai negatiivisesti koulutyöhön ja -ympäristöön
- * Oppilaalla on vaikeuksia sopeutua kouluyhteisön jäseneksi
- * huonoja käytöstapoja
- * usein unohduksia ja laiminlyöntejä
- * oikean ja väärän raja epäselvä
- * usein kykenemätön ratkaisemaan ristiriitatilanteita
- * vaikeuksia noudattaa koulun sääntöjä ja ohjeita

E

- * Oppilas suhtautuu negatiivisesti tai välinpitämättömästi koulutyöhön ja -ympäristöön
- * ei kykene yhteistyöhön
- * ei noudata koulun sääntöjä
- * kykenemätön ratkaisemaan ristiriitatilanteita edes aikuisen avulla
- * oikean ja väärän raja vääristynyt
- * jatkuvia laiminlyöntejä

LUKU 7

Oppimisen ja koulunkäynnin tuen käytännön järjestämiseen liittyvät keskeiset paikalliset linjaukset

Päiväkummun koulussa oppilailla on kolme nivelvaihetta. Ensimmäinen nivelvaihe on esikoululaisten siirtyessä ensimmäiselle luokalle. Toinen nivelvaihe on alkuopetuksen päättyessä ja kolmas oppilaiden siirtyessä kuudennelle luokalle toiseen kouluun. Päiväkummun koulusta jatketaan kuudennelle luokalle Havukosken kouluun.

Erityisopettaja tekee yhteistyötä lähipäiväkotien esikoulunopettajien ja tulevien ensimmäisen luokan opettajien kanssa. Erityisopettaja ja luokanopettajat osallistuvat Esko-siirtopalaveriinhin. Ensimmäisen luokan ryhmät pyritään muodostamaan mahdollisimman tasapainoisiksi. Siirtopalaveriissa selviää myös tulevien ensimmäisen luokan oppilaiden mahdolliset tuentarpeet. Tarvittaessa tehdään esikoulussa tehostettu tiedonsiirto, jolloin tavataan tulevan oppilaan vanhemmat ennen koulun alkua. Erityisopettaja vierailee myös esikouluryhmissä. Tulevat ensimmäisen luokan oppilaat tutustuvat keväällä ryhmänä koulun arkeen. Tavoitteena on, että esikoululaiset tapaisivat oman tulevan ensimmäisen luokan opettajansa ennen koulun alkua. Erityisopettaja suunnittelee yhdessä luokanopettajien kanssa tulevien ensimmäisen luokan oppilaiden tuen muodot ja tuettavat osa-alueet.

Alkuopetuksen aikana erityisopettajat ja luokanopettajat tekevät tiivistä yhteistyötä oppilaiden oppimisen ja kasvun seuraamiseksi ja tukemiseksi. Ensimmäisen luokan alussa erityisopettaja testaa ja seuloo oppilaiden osaamisen, taidot ja mahdolliset tuettavat osa-alueet. Luokanopettaja seuraa koko alkuopetuksen ajan oppilaiden oppimista ja kasvua. Tukimuotoina alkuopetuksessa ovat tukiopetus, osa-aikainen erityisopetus, erityisopettajan pienryhmäopetus ja oppiaineen eriyttäminen mahdollisuuksien ja tuen tarpeen mukaan. Luokassa tukimuotoina käytetään myös erilaisia opetus- ja oppimisjärjestelyjä sekä monipuolisia opetusmenetelmiä ja oppimisvälineitä. Muina tuen muotoina toimivat läksykerho, ennakoiva tukiopetus, tiimikollegoiden tuki ja oppiaineen palkkiopetus. Luokanopettaja tekee jatkuvaa ja tiivistä yhteistyötä kotien kanssa oppilaiden kasvun ja oppimisen edistämiseksi ja tukemiseksi. Yhteistyön muotoja ovat aktiivinen yhteydenpito Wilman kautta, vanhempainillat, arviointikeskustelut sekä muut tapaamiset ja yhteydenotot. Luokanopettajat tekevät tarvittaessa yhteistyötä moniammatillisen työryhmän sekä muiden asiantuntijoiden kanssa.

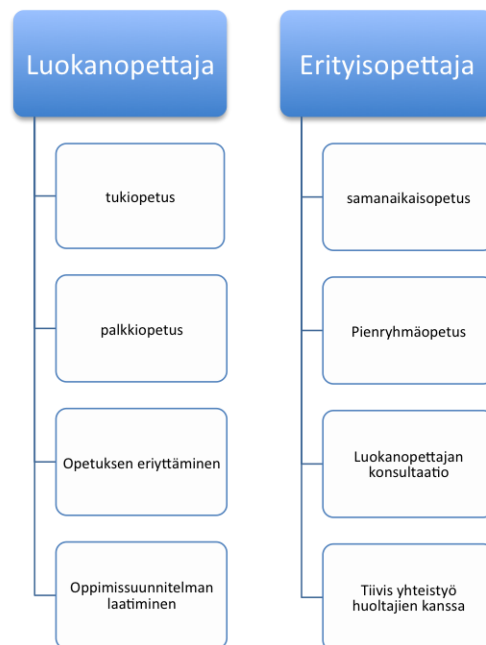
Kolmannessa nivelvaiheessa viidennen luokan loppupuolella uuteen kouluun siirretään oppimisen ja koulunkäynnin kannalta välttämätön tieto. Lisäksi oppilaat käyvät tutustumassa tulevaan kouluunsa kevään aikana.

Yleinen tuki

Yleisen tuen tasolla oppilaan oppimista ja kasvua tuetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tuen tarpeen ilmetessä. Päiväkummun koulussa yleinen tuki kuuluu tarvittaessa

kaikille oppilaille. Yleisen tuen vaiheessa oppilaan oppimista ja kasvua tuetaan erilaisilla pedagogisilla keinoilla, opetuksen eriyttämällä ja muilla mahdollisilla toimenpiteillä, kuten tukiopetuksella. Laaja-alainen erityisopettaja tukee oppimista konsultoimalla opettajaa ja tarjoamalla oppilaalle satunnaisesti osa-aikaista erityisopetusta.

Yleisen tuen vaiheessa tuetaan oppilaan oppimista yleisen opetussuunnitelman vaatimissa puitteissa yleisopetuksen ryhmässä. Tällöin oppilaan saama tuki painottuu luokanopettajan antamaan tukeen. Yleisen tuen vaiheessa oppilas ei tarvitse jatkuvaa laaja-alaisen erityisopettajan tukea. Erityisopettaja konsultoi luokanopettajaa tarvittaessa. Erityisen tärkeää on yhteistyö oppilaan vanhempien kanssa. Mikäli oppilaan tuen tarve muodostuu jatkuvaksi ja säännölliseksi, oppilaalle laaditaan yhteistyössä luokanopettajan, erityisopettajan, huoltajien ja oppilaan kanssa oppimissuunnitelma. Oppimissuunnitelmaan kirjataan yhdessä huoltajien ja oppilaan kanssa oppilaan mahdolliset oppimisen ja kasvun kannalta tuettavat alueet sekä vahvuudet, joiden kautta oppimista tuetaan.

Tehostettu tuki

Oppilas siirretään tehostetun tuen piiriin, mikäli yleisen tuen tukimuodot eivät ole olleet riittäviä oppilaan oppimisen ja kasvun kannalta. Tehostettuun tukeen voidaan siirtyä vain, jos

oppilaalla on ollut käytössä yleisen tuen keinot riittävän kauan. Tehostettuun tukeen siirryttäessä oppilaan oppimisesta ja kasvusta laaditaan oppimissuunnitelman pohjalta laadittu pedagoginen arvio. Pedagogisen arvion laatimiseen osallistuu luokanopettaja ja

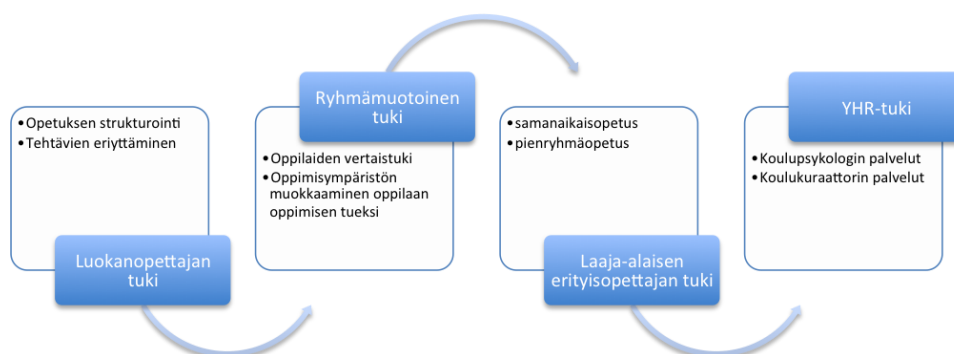
laaja-alainen erityisopettaja. Pedagogiseen arvioon merkitään koulunkäynnin kokonaistilanne oppilaan, opettajan ja huoltajien näkökulmasta. Pedagoginen arvio tarkistetaan aina koulun moniammatillisessa työryhmässä. Tehostetun tuen vaiheessa oppilas ohjataan tarvittaessa koulupsykologin tutkimuksiin, jotta saataisiin selville mahdolliset oppimisen pulmakohdat.

Luokanopettajalla on päävastuu oppilaan oppimissuunnitelman laatimisesta ja vuosittaisesta tarkistuksesta. Pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman laatimisessa luokanopettaja tekee yhteistyötä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Tehostetun tuen oppimissuunnitelma tarkistetaan kerran lukuvuodessa. Asiakirjaan merkitään myös tehostetun tuen oppimissuunnitelman arviointipäivämäärä.

Tehostetun tuen kasvun ja oppimisen keinoina ovat tehtävien eriyttäminen ja strukturointi niin, että tarvittaessa keskitytään vain oppiaineen ydinsisältöjen oppimiseen. Tällöin oppiainesta karsitaan ja oppilasta ohjataan hänelle sopivien oppimisstrategioiden löytämiseen ja oppimiseen. Oppilaalle annetaan myös tarvittaessa lisäaikaa mm. kokeiden tekemiseen. Kokeet voidaan suorittaa mahdollisuuksien mukaan suullisesti, tai ne voidaan pilkkoa pienempiin osiin. Myös kotitehtävät laaditaan oppilaan osaamisen tasoisiksi siten, että oppilas kykenee selviytymään niistä itsenäisesti. Oppilaan oppimisessa ja kasvussa käytetään monipuolisesti eri aistikanaviin perustuvaa oppimista ja opetusta. Muita tuenmuotoja ovat tukiopetus, laaja-alaisen erityisopettajan tuki, palkkiopetus, painoalueittain opiskeleminen, mahdolliset avustajapalvelut ja moniammatillisen ryhmän tuki tarvittaessa.

Luokanopettaja laatii yhdessä huoltajien ja erityisopettajan kanssa oppimissuunnitelman. Oppimissuunnitelman laatimiseen osallistuu myös oppilas. Oppilaalle tulee selventää hänelle asetetut tavoitteet ja mahdolliset oppiaineen painotusalueet. Oppimissuunnitelman laatimiseen voivat osallistua kaikki oppilaan oppimisesta ja kasvusta vastaavat opettajat. Oppimissuunnitelmaa ja siihen merkittyä tukea arvioidaan opettajan ja oppilaan arjessa jatkuvasti. Tarpeen mukaan tuen muotoja muutetaan tarkoituksenmukaisiksi oppilaan oppimisen ja kasvun kannalta.

Tehostettu tuki voidaan purkaa laatimalla yhdessä vanhempien ja oppilaan kanssa pedagoginen arvio, jossa kuvataan oppilaan edistyminen ja perustellaan miksi tehostettua tukea ei enää tarvita. Pedagoginen arvio käsitellään moniammatillisessa oppilashuollon ryhmässä. Tehostetun tuen purkamisen jälkeen oppilaalla on oikeus yleiseen tukeen.

Erityinen tuki

Mikäli tehostetun tuen toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä ja tukea on annettu vähintään kuuden kuukauden ajan, oppilas otetaan tai siirretään erityiseen tukeen. Hakuprosessin käynnistävät luokanopettaja yhdessä erityisopettajan kanssa. Asiasta keskustellaan aina huoltajien ja oppilaan kanssa. Erityiseen tukeen siirtymisen vaiheessa oppilaalle laaditaan pedagoginen selvitys. Pedagogiseen selvitykseen kirjataan oppilaan jo saama tuki, tuen vaikuttavuus sekä oppilaan vahvuudet ja tuettavat osa-alueet. Selvitykseen ei liitetä asiantuntijalausuntoja. Ne voidaan kuitenkin kirjata selvitykseen. Selvityksessä ei myöskään tule ilmi oppilaan mahdolliset lääketieteelliset diagnoosit. Asiantuntijalausunnat voidaan liittää asiakirjaan vain pyydettyäessä. Pedagoginen selvitys käsitellään koulun moniammatillisessa oppilashuollon ryhmässä. Erityisen tuen päätöstä ei voida tehdä ennen kuin huoltajien ja oppilaan kuulemisasiakirja on allekirjoitettu. Huoltajien kuulemisesta vastaa koulun rehtori. Erityinen tuki tarjoaa oppilaalle kattavaa ja jatkuvaa tukea koulunkäynnissä, oppimisessa ja kasvussa.

Erityisopetusjärjestelyt tehdään aina yhteistyössä oppilaan, huoltajien, luokanopettajan ja erityisopettajan kanssa. Tarvittaessa moniammatillinen työryhmä osallistuu asiakirjan laatimiseen. Varsinaisen päätöksen tekee aina sivistysviraston viranhaltija. Ennen erityisen tuen toteuttamista oppilas ja vanhemmat kutsutaan kuulemistilaisuuteen. Tässä

tilaisuudessa vanhemmille ja oppilaalle selvennetään miten erityinen tuki tullaan toteuttamaan ja missä. Erityinen tuki voidaan toteuttaa kokonaan tai osittain erityisopetuksessa. Mikäli erityinen tuki toteutetaan kokonaan erityisopetuksessa, oppilas opiskelee pääsääntöisesti luokkamuotoisessa pienryhmässä. Oppilasta pyritään mahdollisuuksien mukaan integroimaan yleisopetuksen ryhmään. Useimmiten integroiminen aloitetaan taideaineista ja liikunnasta oppilaan oppimisedellytysten ja oppilaan oman

kiinnostuksen mukaan. Pienryhmän opettajana toimii erityisluokanopettaja. Erityisluokanopettajan tukena on mahdollisuuksien mukaan avustajapalvelut.

Erityisen tuen oppilas voi opiskella myös yleisopetuksen luokkaan integroituna oppilaana. Tukipalveluina tällöin toimivat laaja-alaisen erityisopettajan tuki ja mahdolliset avustajapalvelut. Laaja-alaisen erityisopettajan tarjoama tuki voi olla muun muassa pienryhmätukea tai yhteisopettajuutta yleisopetuksen luokassa luokanopettajan kanssa.

Erityisopetuspäätöksen jälkeen oppilaalle laaditaan HOJKS. HOJKS eli henkilökohtainen opetuksen järjestämisen suunnitelma laaditaan mahdollisimman pian, viimeistään noin kahden kuukauden kuluessa päätöksen voimaan tulosta. HOJKS tarkistetaan vuosittain ja tarkistuksesta vastaa oppilaan oma opettaja, tarvittaessa yhteistyössä laaja-alaisen erityisopettajan kanssa. Tarkistukseen osallistuvat aina myös huoltajat ja oppilas. Rehtori vastaa siitä, että kaikilla erityisen tuen oppilailla on ajantasainen HOJKS.

Erityisen tuen oppilas opiskelee yleisopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. Mikäli hän ei kuitenkaan kykene saamastaan tuesta huolimatta saavuttamaan oppiaineiden ydinsisältöjen tavoitteita voidaan oppiaineita yksilöllistää. Oppiaineen yksilöllistämisestä keskustellaan aina huoltajien ja oppilaan kanssa. Ennen oppiaineiden yksilöllistämistä oppilaan on täytynyt opiskella painoalueittain yksilöllistettäväksi harkittavaa oppiainetta. Painoalueittain opiskelu tulee merkitä oppilaan HOJKS-asiakirjaan. Yksilöllistetyt oppisisällöt toimivat jatkumona oppilaan perustaidoille, eivätkä ole sidottuja vuosiluokittaiseen opetussuunnitelmaan. Päätöksen oppiaineen yksilöllistämisestä tekee aluepäällikkö.

Kun oppilas ei enää tarvitse erityistä tukea, tehdään tuen muodon lopettamisesta pedagoginen selvitys. Esitys tuen muodon lopettamisesta lähetetään pedagogisen selvityksen mukana aluepäällikölle. Esitykseen liitetään huoltajien kuuleminen. Aluepäällikkö tekee päätöksen pedagogisen selvityksen perusteella. Tämän jälkeen oppilas siirtyy tehostettuun tukeen.

Erityisopetuspäätös on useimmiten määräaikainen. Mikäli päätökselle haetaan jatkoa tai sen annetaan raueta, tulee siitä tehdä pedagoginen selvitys. Selvitys käsitellään moniammatillisessa työryhmässä. Jos erityisopetuspäätöstä ei päätetä jatkaa, oppilas siirtyy tehostettuun tukeen. Tällöin oppilaalle laaditaan tehostetun tuen oppimissuunnitelma. Oppilaan edistyessä omien tavoitteiden mukaisesti ilman tehostetun tuen tukea, hänet voidaan siirtää tarvittaessa yleiseen tukeen.

LUKU 9

KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ PÄIVÄKUMMUN KOULUSSA

Kartoitamme kouluumme tulevan oppilaan kielitaitoa ennen opetuksen alkua. Tällä pyrimme varmistamaan oppilaalle sopivan opetusryhmän ja tarvittavan tuen määrän ja muodon. Suomen kielen kehittymistä tuetaan opiskelemalla oppilaineiden keskeisiä termejä ja käsitteitä monipuolisesti muun muassa piirustusten, käsitelistojen ja -karttojen avulla. Ohjeet annetaan selkeästi suullista ja visuaalista viestintää hyödyntäen. Oppimistehtävät suunnitellaan siten että, oppilas suoriutuu niistä omalla kielellisillä valmiudellaan.

Kodin ja koulun välisessä viestinnässä käytetään selkeää ja yksiselitteistä kieltä. Tärkeimmät tiedotteet käännetään tarvittaessa myös muille kielille. Kouluyhteisömme eri kieli- ja kulttuuriryhmät huomioidaan koulun arjessa juhlien, teemapäivien ja tapahtumien yhteydessä.

Valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvän oppilaan opetusjärjestelyillä varmistetaan, että oppilaalla jatkuu S2-opetus koulussamme ja hän integroituu yleisopetuksen ryhmään ja hänen selviytymistään koulun arjessa seuraavat sekä opettajat että oppilashuolto. Käytämme tukiopetusresurssia ja palkkitunteja monipuolisesti valmistavasta opetuksesta perusopetukseen siirtyvien oppilaiden kouluarjessa.

S2-opettaja arvioi S2-oppilaan suomen kielen osaamisen konsultoiden luokanopettajaa.